

Remissvar

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

2024-01-15

FI dnr 23-29084
(Anges alltid vid svar)

En rättvis ränteskillnadsersättning som minskar hindren mot längre räntebindningstider

Ert dnr: Ju2023/02346

Sammanfattning

Finansinspektionen (FI) tillstyrker förslaget om ändrade regler för ränteskillnadsersättning som föreslås i promemorian och anser att det är angeläget att det genomförs. Genom de föreslagna ändringarna skulle reglerna generellt ge mer rättvisande och lägre ersättningsbelopp samtidigt som de omotiverade skillnader mellan olika låntagare som uppstår genom dagens regler upphör.

Flera fördelar med de föreslagna ändringarna

I februari 2022 hemställde Finansinspektionen hos regeringen om att bestämmelsen i 36 § tredje stycket 1 konsumentkreditlagen (2010:1846) om ränteskillnadsersättning vid förtidsbetalning av en bostadskredit skulle ändras (FI dnr 22-2458). Bakgrunden till hemställan är att vi anser att nuvarande schablonbestämmelse generellt leder till att ersättningen som utgår blir omotiverat hög. Detta eftersom beräkningsmetoden enligt nämnda bestämmelse inte utgår från kreditgivarens direkta kostnader för att hantera uppsägningen av krediten utan från de förlorade ränteintäkter som uppsägningen innebär för kreditgivaren. Metoden innebär att kreditgivaren

får kompensation även för den del av räntan som motsvarar låntagarens kreditriskpremie, trots att kreditrisken upphör i och med att krediten betalas i förtid. Det leder i sin tur även till omotiverade skillnader mellan låntagare där de som betalar en högre kreditriskpremie, vilket ofta är låntagare med svagare ekonomisk ställning, får betala en högre ersättning.

En omotiverat hög ränteskillnadsersättning kan dels skapa en snedvridning i låntagares val av räntebindningstid till förmån för korta räntebindningstider, dels skapa inlåsnings effekter på bostadsmarknaden för låntagare med bunden ränta. Utöver det kan det även bidra till en lägre rörlighet på bolånemarknaden i och med att kostnaden för att byta bank för låntagare med bunden ränta blir omotiverat hög.

Finansinspektionen föreslog i sin hemställan att beräkningsmetoden bör utgå från räntor som gäller på marknaden för ränteswappar, så kallad swapränta. Detta är också utredningens förslag, med den skillnaden att utredningen föreslår att ett genomsnitt över de senaste 20 handelsdagarna används i stället för dagliga noteringar. Anledningen är att ett genomsnitt över flera dagar ger en mer stabil och förutsägbar ersättning.

Finansinspektionen har inga invändningar mot detta förslag och delar uppfattningen att ersättningen blir mer stabil och även om det innebär en något mindre rättvisande ersättning i enskilda fall så bör skillnaden vara begränsad.

Sammantaget tillstyrker Finansinspektionen samtliga delar av utredningens förslag. En ändring av reglerna om ränteskillnadsersättning i linje med förslagen är angelägen och löser de problem som finns med nuvarande beräkningsmetod på ett bra sätt. Det gynnar såväl konsumenterna på bolånemarknaden som bostadsmarknadens och bolånemarknadens funktion.

FINANSINSPEKTIONEN

Daniel Barr
Generaldirektör

Johan Berg
Avdelningschef

I detta ärende har generaldirektören Daniel Barr beslutat. Avdelningschefen Johan Berg har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också rådgivaren Erika Goldkuhl deltagit.

Kopia till ju.L2@regeringskansliet.se